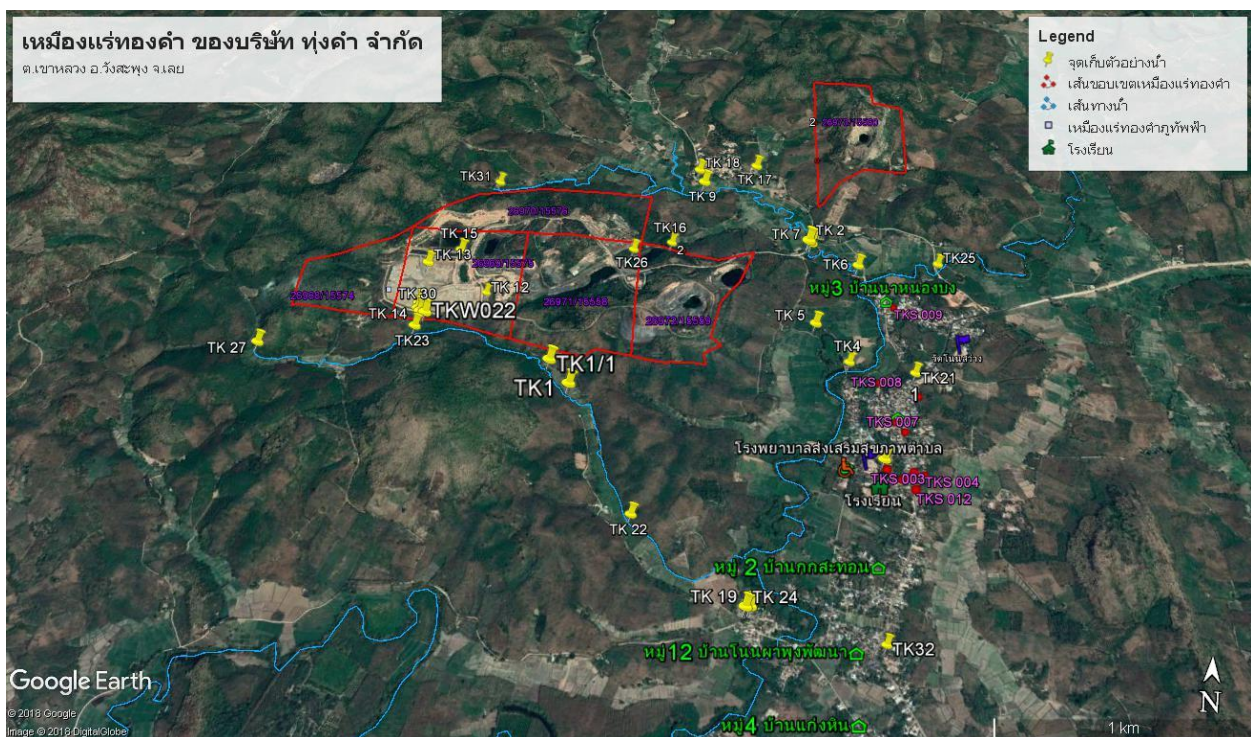

รายงานผลการติดตามตรวจสอบคุณภาพน้ำในบริเวณและโดยรอบเหมืองแร่ทองคำ
ของบริษัท ฟุ่งคำ จำกัด ตำบลเขาหลวง อำเภอวังสะพุง จังหวัดเลย ประจำปี 2564

ส่วนน้ำเสียอุตสาหกรรม กองจัดการคุณภาพน้ำ

สืบเนื่องจากข้อร้องเรียนของประชาชนต่อผลกระทบอันเนื่องมาจากการทำเหมืองแร่ทองคำในพื้นที่
จังหวัดเลย กรมควบคุมมลพิษ จึงได้สำรวจพื้นที่เพื่อเก็บตัวอย่างดิน น้ำผิวดิน ตะกอนดิน พีช และสัตว์น้ำ เพื่อ
ติดตามคุณภาพสิ่งแวดล้อมในพื้นที่ ร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและผู้แทนประชาชน มาอย่างต่อเนื่อง ตั้งแต่ปี พ.ศ.
2551 - 2564 ได้เก็บตัวอย่างระหว่างวันที่ 17 - 18 กุมภาพันธ์ 2564 รวมทั้งสิ้น 21 จุด และจุดเก็บตัวอย่างแสดงดังรูปที่ 1

รูปที่ 1 แผนที่ตำแหน่งจุดเก็บตัวอย่างน้ำและตะกอนดินในบริเวณและโดยรอบเหมืองแร่ทองคำของบริษัท ฟุ่งคำ
จำกัด ตำบลเขาหลวง อำเภอวังสะพุง จังหวัดเลย

หมายเหตุ : จุดเก็บตะกอนดินได้แก่บริเวณ TK 23, TK 1/1, TK 1, TK 9, TKW 022, TK 27, TK 22 ,TK 13

จากการติดตามตรวจสอบคุณภาพน้ำและตะกอนดิน บริเวณโดยรอบพื้นที่เหมืองแร่ทองคำของบริษัท
ฟุ่งคำ จำกัด ตำบลเขาหลวง อำเภอวังสะพุง จังหวัดเลย ประจำปี 2564 เมื่อวันที่ 17 - 18 กุมภาพันธ์ 2564
รวมจำนวนจุดเก็บตัวอย่าง ทั้งหมด 21 จุด สรุปได้ดังนี้

1. คุณภาพน้ำผิวดินในลำห้วยต่าง ๆ เมื่อเปรียบเทียบกับค่ามาตรฐานคุณภาพน้ำในแหล่งน้ำผิวดินประเภทที่ 3 ตามประกาศคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ ฉบับที่ 8 (พ.ศ. 2537) เรื่อง กำหนดมาตรฐานคุณภาพน้ำในแหล่งน้ำผิวดิน สรุปได้ ดังนี้

1) ลำห้วยเหล็ก สามารถเก็บตัวอย่างน้ำได้ 3 จุด ได้แก่ TKW 022 TK 1/1 และTK 1 ซึ่งพบค่าโลหะหนักไม่เป็นตามมาตรฐานคุณภาพน้ำ คือ (1) ปริมาณแมงกานีส พบที่จุด TK 1/1 และ (2) ปริมาณแมงกานีสและสังกะสี พบที่จุด TKW 022 และTK 1

2) ลำห้วยฝูก สามารถเก็บตัวอย่างน้ำได้ 1 จุด คือ TK 9 ซึ่งพบพบปริมาณแมงกานีส และสังกะสีไม่เป็นไปตามมาตรฐานคุณภาพน้ำ

3) ลำน้ำฮวยสามารถเก็บตัวอย่างน้ำได้ 2 จุด คือ TK 5 และ TK 25 ซึ่งพบปริมาณสังกะสีไม่เป็นไปตามมาตรฐานคุณภาพน้ำทั้ง 2 จุด

2. คุณภาพน้ำบ่อสังเกตการณ์น้ำใต้ดินบริเวณโดยรอบพื้นที่เหมืองแร่ทองคำ สามารถเก็บตัวอย่างน้ำได้ 5 จุด ได้แก่ TK 14 TK 30 TK 12 TK 16 และTK 29 เมื่อเปรียบเทียบกับค่ามาตรฐานคุณภาพน้ำใต้ดิน ตามประกาศคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ ฉบับที่ 20 (พ.ศ. 2543) ออกตามความในพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. 2535 เรื่อง กำหนดมาตรฐานคุณภาพน้ำใต้ดิน พบปริมาณนิกเกิลไม่เป็นไปตามมาตรฐานคุณภาพน้ำใต้ดิน 1 จุด คือ TK 30 ปริมาณแมงกานีสไม่เป็นไปตามมาตรฐานคุณภาพน้ำใต้ดิน 4 จุด คือ TK 14 TK 30 TK 12 และTK 29 ปริมาณแคดเมียมไม่เป็นไปตามมาตรฐานคุณภาพน้ำใต้ดิน 1 จุด คือ TK 30 ค่าตะกั่วไม่เป็นไปตามมาตรฐานคุณภาพน้ำใต้ดิน 4 จุด คือ TK 30 TK 12 TK 16 และTK 29 และปริมาณสารหนูไม่เป็นไปตามมาตรฐานคุณภาพน้ำใต้ดิน 2 จุด คือ TK 30 และTK 12

3. คุณภาพน้ำบ่อกักเก็บกากแร่บริเวณภายในพื้นที่เหมืองแร่ทองคำ สามารถเก็บน้ำได้ 2 จุด ได้แก่ TK 15 และ TK 26 พบว่าทั้ง 2 จุด ไม่มีสารมลพิษเกินค่ามาตรฐานตาม ประกาศกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เรื่อง กำหนดมาตรฐานควบคุมการระบายน้ำทิ้งจากโรงงานอุตสาหกรรม นิคมอุตสาหกรรม และเขตประกอบการอุตสาหกรรม

จากผลการวิเคราะห์คุณภาพน้ำผิวดิน น้ำใต้ดิน และตะกอนดินในพื้นที่ พบว่าหลายจุดมีปริมาณสารมลพิษไม่เป็นไปตามมาตรฐานฯ หรือเกณฑ์ที่กำหนด ซึ่งกรมควบคุมมลพิษได้นำเสนอต่อคณะกรรมการควบคุมมลพิษ และมีข้อเสนอแนะในการดำเนินงานต่อไป ดังนี้

1. ผลการตรวจวัดคุณภาพน้ำผิวดินในลำห้วยเหล็ก และห้วยฝูก พบปริมาณแมงกานีสมีแนวโน้มสูงขึ้นบริเวณท้ายน้ำ ไม่เป็นไปตามมาตรฐานคุณภาพน้ำในแหล่งน้ำผิวดินประเภทที่ 3 และผลการตรวจวัดคุณภาพตะกอนดินลำห้วยเหล็กบริเวณเดียวกัน พบค่าสารมลพิษสูง ไม่เป็นไปตามเกณฑ์คุณภาพตะกอนดินในแหล่งน้ำผิวดิน เพื่อคุ้มครองสัตว์น้ำดิน ได้แก่ สารหนู แคดเมียม ทองแดง ตะกั่ว นิกเกิล และสังกะสี ดังนั้น จึงเห็นควรเสนอให้ กรมอุตสาหกรรมพื้นฐานและการเหมืองแร่ เร่งหาวิธีป้องกันเพื่อลดความเสี่ยงในการกระจายของโลหะหนักในสิ่งแวดล้อม และจังหวัดเลย จังหวัดเลยควรประชาสัมพันธ์ให้ชาวบ้านที่ใช้น้ำในลำห้วยเหล็กบริเวณที่ตรวจพบสารมลพิษไม่เป็นไปตามมาตรฐานคุณภาพน้ำ รับประทานเพื่อหลีกเลี่ยงการอุปโภคและบริโภคน้ำโดยตรง ซึ่งอาจจะก่อให้เกิดอันตรายจากสารมลพิษต่อร่างกายได้

2. ผลการตรวจวัดคุณภาพน้ำใต้ดินในบ่อสังเกตการณ์ทางทิศใต้ของบ่อกักเก็บกากแร่ พบว่ามีค่าแมงกานีสสูงและสารมลพิษไม่เป็นไปตามมาตรฐานคุณภาพน้ำใต้ดิน ได้แก่ นิกเกิล แคดเมียม ตะกั่ว สารหนู และ

ซีลีเนียม อีกทั้งยังพบสันเขื่อนบริเวณระหว่างบ่อกักเก็บกากแร่ ที่ได้รับการซ่อมแซมแล้วแต่อาจมีการยุบตัวเกิดขึ้นได้ในฤดูฝน ดังนั้น ให้กรมอุตสาหกรรมพื้นฐานและการเหมืองแร่ควรเร่งหาแนวทางการบำรุงรักษา เพื่อป้องกันการพังทลายของสันเขื่อน และหาวิธีป้องกันการรั่วซึมเพื่อลดความเสี่ยงการปนเปื้อนลงสู่แหล่งน้ำใต้ดิน

3. กรมอุตสาหกรรมพื้นฐานและการเหมืองแร่ ควรเร่งดำเนินการตามมติคณะกรรมการควบคุมมลพิษ โดยให้ความสำคัญในการมีส่วนร่วมของประชาชนในพื้นที่ เพื่อลดปัญหาความขัดแย้งให้แล้วเสร็จโดยเร็ว โดยหารือกับจังหวัดเลยในการพิจารณารายชื่อผู้แทนที่จะร่วมเป็นคณะทำงานพิจารณา (ร่าง) แผนปฏิบัติการเพื่อแก้ไขปัญหาสิ่งแวดล้อมบริเวณในและรอบเหมืองแร่ทองคำของบริษัท หุ่นคำ จำกัด และดำเนินการตามข้อเรียกร้องของชาวบ้าน เพื่อให้การดำเนินงานฟื้นฟูสามารถเดินหน้าต่อไปได้

รูปที่ ๒ การเก็บตัวอย่างในบริเวณและโดยรอบเหมืองแร่ทองคำของบริษัท หุ่นคำ จำกัด

รูปที่ ๓ สภาพพื้นที่ในบริเวณและโดยรอบเหมืองแร่ทองคำของบริษัท หุ่นคำ จำกัด